

Gazeta de Mallorca

CRÓNICA SETMANAL CASOLANA

Arts y Lletres * Costums * Tráfee e Industria * Noticies * Anuncis y Reclams * de Ciutat y la Págesia

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

IMPRESA DEN JUSEP MIR.—Cadena de Cort-11.
Dirigihi sa correspondencia y quesvuya més que s'oferesca.
Demanaui sa tarifa d'Anuncis y Reclams.
Ventatjes a n'es suscriptors.—Ja's sap: avuy en día, més ven qui més anuncia.

Primera anyada.—Núm. 17.

Palma * 25 de Julio * 1903

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Per tot Mallorca y dins Espanya: tres mesos: 1 PESSETA
Per fora Mallorca: al Estranjer. 1'50
Número corrent: 5 cèntims.—Estantis 0'10
Llibres mallorquins casi regalats.—Suplements gratis a n'es suscriptors.

Ram de Sport

No fa gaire dies, es sortit a llum un d'es primerencs llibres espanyols (*rara avis*) sobre aquesta matèria que tant y tant preocupa a n'es jovent foraster, y a molts de garruts, y que entre noltros es mirada com a cosa de passatemp, impropia de gent formal y assentada.

Axí meteix á Madrid, a Barcelona y a qualcun'altra de ses principals ciutats de Espanya s'hi son fundades moltes societats sportives per l'estil de ses extrangeres; pero en sortí d'aquests grans centres de població, no'n veys casi ni senyals d'una sana y profitosa educació física. S'única excepció la trobam en so ciclisme, no sempre ben practicat.

Aquesta indiferència qu'ací sentim per sa gimnástica, es una causa y una prova de lo debilitada y decayguda qu'está sa nostra rassa. Per cada juven-sá espanyol que trobam dins un gimnasi en veys cent devall s'entolat d'es cafès y cervceries.

Tothom sap sa gran curolla que duen ets inglesos en tot lo que més ajuda a crear sa fortaleza fisiològica; y en es seus col-legis ès jocs y exercicis gimnásticos ténen tanta d'importancia com ses lliçons dins ses classes; procurant que sa crexensa y bona conformació muscular no romanga embeguda ni enderrida per sa crexensa des cervell.

Aquesta es s'única manera de formar homos actius y plens de forsa vital. En haver adquirida durant sa joventut sa costum de lluytar, contant més amb sa energia propia qu'amb s'ajuda d'altri, ja no's pert may aquesta costum, sa més profitosa que pot tenir un homo. Axí resulta qu'es fé exercici no es tant sols questió d'higiene material, sino d'higiene intelectual y moralisadora.

Sa diferencia entre s'educació que reben ets inglesos y alemanys, comensant dins es jardins *Fröbel*, fins que son homos fets, y s'educació incompleta que sol donarse en es païssos llatins, es sa verdadera causa de sa superioritat que ténen damunt noltros, com ja regonexia En Taine en es seus *Études sur la vie anglaise*, a on fa constar que a s'Universidat d'Oxford, ets estudiants dediquen molt més temps a exercicis corporals que no a estudis científics y literaris.

S'excés de vida intelectual y es decuyt de sa vida física, produexen s'atrofia de molts de musclès, son causa de s'anèmia y de sa mala circulació de sa sanc, arribant a impossibilitar sa metexa vida intelectual, per falta d'equilibri entre es nodriment des còs y es de s'esperit.

Per axò en es païssos llatins es bell ideal d'un jove es obtenir un bon empleo de s'Estat, amb es qual pugui viure sense haver de trèure gens d'iniciativa propia, convertintse amb una roda de sa gran màquina burocrática.

A n'aqueix afany innoble de viure demunt s'esquena de s'Estat, a n'aqueixa inactivitat vayvera y dormidora, a n'aqueixa falta d'ideals deslligats de sa políti-

queta de galliné, podem agrahir tots o gran part d'es desastres que patim. No'n tenim gota de voluntat ni d'energia, o més ben dit, no la mos hem educada; y com mos convé tenirne un poc, mos sentim incapassos de realisar cap acte de fortaleza viril.

Sa regeneració nacional hauria de comensar per s'educació de sa voluntat individual, massa blana y mollerica; y s'única manera de crear una voluntat poderosa seria enfortir es nirvis amb so sport, impregnar de ferro sa sanc, enduir ets ossos, assegurar una salut robusta, que dona alegria y bon humor per trebayar, aclareix s'enteniment y fa avorrir es vicis.

Tornant ara a n'es llibre de que parlávem, es un *Manual* ben complet de sport, de devés vuitcentes planes, que haurien de llegir tots aquells qui s'en agraden de jocs gimnásticos. Conté regles de casi tots es coneguts y d'una partida que no son arribats encara per aquí; amb gravats que l'embelleixen y el fan més bò d'entendre.

S'autor, D. Antoni Viada, es un d'es qui més han trebayat a Espanya en favor de s'educació física, y demostra que coneix molt bé lo que du entre mans.

Per bé d'Espanya voldriem que sa lleavor que conté aquest llibre granás y donás bon fruyt.

DE FORA-MALLORCA

Crisis y ministeri nou.—Propostes d'un diputat mallorquí.—El Papa mort.—Inauguració d'escoles.—Socayres y trebucades... amb modos.

Molt s'en ha parlat y s'en segueix parlant, tota aquesta setmana, de sa crisis sobrevenguda, y d'aquest canvi de ministeri que ningú acaba d'entendre bé.

¿Que significa y quin profit ni quin remey mos ha de dur sa nova fornada de ministres? ¿Son ells per ventura es qu'han de salvar l'Espanya?

Per formá es ministeri qu'ara es caygut, se va triar tot lo bo y millor, es floret d'es partits conservador y maurista; tot lo més granat y de més talla... Ara aquest ministeri ja no serveix, y l'arreconen, y el s'en fan anar, y mos n'enfloquen un altre, amb gent de segona y de tercera fila o de més avall; ministeri que com neix, ja té contades ses setmanes de vida; que durará lo que durí sa calor estiuenca, fins a ses primeres brusques y boyrades d'Octubre... Y llavò tornarém girá es cayre a sa pedra, y en farem un altre de novell; y venga programa nou, y reorganización de servicios.

Y camina caminarás, texit y destexint, ¿com hem d'arribar res a bon port? ¿Qui es capás de governar axí, ni de ferne cap d'avenguda?

Vejau, sino, qualche cosa de lo ocorregut a ses passades Corts.

Un diputat mallorquí—n'Alexandro Rosselló, que a iniciatives y bons desitjos son pocs es qui li guanyen—s'axeca un bon día en es Congrès, y alsant la veu, demos-

tra clá y llampant, com dos y dos son quatre, qu'es un gran mal y una afronta per Espanya axò de que es nostros barcos mercants hajen de navegar amb bandera uruguaya o d'altre país, per alliberarse de pagá uns drets impossibles, que cap nació del mon imposa ni reclama a n'es seus barcos; y encarantse amb so ministre que manetja es doblés del país, li diu: —Ja u veu, senyor ministre; axò no pot anar; s'es meser posarhi remey, y qu'es nostros barcos, que sons bocins de patria, no hajen de navegar cubrintse amb bandera esterna y manlevada...>

Y es ministre:—«Sí, sí, es veritat; *su señoría* té rahó. Ara en vení s'Octubre hi posarem regit a tot axò; en farem una de lley nova, per aquesta y altres conveniencias de sa nostra marina. A s'Octubre lo més llarc, tot romandrà arreglat: es Govern no desitja altra cosa...>

Toca es diputat nostro un altre punt:—Senyor ministre, aquesta lley de cassa tal com la tenim no llaura dret; seria menester arreglar per Mallorca tot aquest ram de conís y llebres y guátleres y perdius; perque allá mos resulta, jo ley explicaré...>

Y es ministre:—«Sí, sí: té rahó, ja hi havia pensat; pero, veja *su señoría*; ses lleys son lleys, y jo ara de totduna no puc, encara que volgués... Es Govern s'en ocupará y hey posará remey; n'estiga ben segur: més envantet...>

Podem esperar d'aseguts. ¡Bons estarán es ministres nous, per cumplir y servir ofertes y promeses d'es ministres véys!

Y es nostro diputat s'haurá axugada sa boca y haurá fet de part séua lo qu'havia de fer... Y voldriem equivocarnos de mitx a mitx; pero tenim pò que no haja perdut es temps y sa saliva.

¿De qui es sa culpa? de sa máquina de governar qu'empram, o d'es maquinistes qui la manetjen?

Mos sembla qu'un poc de cada cosa.

Qui está bé—si es en el cel, com piadosament podem creure—es el papa Lleó XIII, qui s'en es anat d'aquest mon, plorat, alabat y benehit no solament d'es bons catòlics, sino de tota la gent de dret seny, qui'l regoneix y l'aclama com un d'es més grans homos qui d'ensá que hi ha papes en el mon, hajen escaufada sa cadira de Sant Pere.

Molt haurá fet, en sos vint y cinc o sis anys de pontificat, p'es bé de l'Esglesia y per sembrar llevor de pau y concordia arreu per tot, entre nacions y imperis, entre pobres y rics, entre patrons y obrers. Y haurá exercida una soberanía més gran, més alta y respectada en tot lo mon, que sa que a altres antecessors seus los hagués poguda donar es dirse reys de Roma.

¡Deu los inspir y los deix ben acertar a n'es cardenals que mos han de donar papa novell; y que sa barqueta del pescador d'homos trob un novell patró y timoner tan marinat y destre en sortetjar ratxes y

córrer temporals, com es qui l'ha governada durant aquest derrer quart de sigle!

Y que en tornar sa nostra GAZETA a exir a llum, ja mos sia venguda, si per bé ha d'esser, sa esperada noticia de «*Papam habemus!*»

Tampoc no aneu a creure que les fassen totes esgarrades devés Madrid. Desyara axí meteix los ne sut qualcuna d'avenguda.

Per iniciativa de la Reina mare, s'han establertes y s'inauguráren s'altre día una partida d'escoles, per infants de la pobrea.

Diuen es diaris que no serán aquexes ses derrereres. Axí u vésem de per tot.

Noltros antany, devora es Caputxins, n'hi enterrárem una, de primera pedra d'escola. Si sovint la regássem, per ventura l'any qui vé o s'altre comensaria a trèure caluix....

Y ara, per ses Fires y Festes, no sería mala ocasió per enterrarne unes quantes més, de primeres pedres, ja fossen d'escoles o de cases per jornalers.

Encara que fos suprimint uns quants *masclèts* y un parey de kilòmetros de *traca*.

Sense baratar de diari, llegim una derra s'altre aquestes tres noticies:

—Devora Londres ha descarrilat un tren exprés. Morts y ferits per llarc. Tanta envestida duya sa máquina, que s'en entrá fins dins sa sala de despatx des billets.

—El Rey y la Reyna d'Italia anaven amb automòvil elèctric. Aquest topá contra un abre, y pataplum! El Rey no's va fer mal; pero la reyna Elena en sortí amb un turmell fora des lloc.

—Devora Mahó una senyora amb una nineta anaven en cotxo. Es cavall corria de quatre; se fé pò; invest es cotxo contra sa paret des camí, y sa nineta botí un tros lluny.

Y el sén Perins qu'escoltava, s'esclama com heu sent:

—Rés d'axò succehia en temps meu, com jo era atlot, que no més hey havia carros de *roda plena*.

—¿Y que no trebucáven may es carros de *roda plena*, sén Perins?

—Si fá; pero... trebucáven *amb modos*.

INSTRUCCIÓ Y EDUCACIÓ

II
(Acabament)

¡La ciencia! Sovint ha estat de moda enaltirla y magnificarla. Enlluernat l'homo per les glorioses victories del seu enteniment, l'ha creguda incontrastable y ha pensat trobarhi el secret de sa existencia, la clau de sa felicitat, la vivíssima llum aclaridora de tots els misteris: fins n'hi ha qu'han somiat que per obra y poder de la ciencia sería l'humanitat eternament ditxosa sobre la terra. Deliris y quimeres de que ja avuy ningú'n fa cas: doncs lo cert es que el progrés moral no es el progrés intellec-

SANT JAUME

tual: el més sabi no es el més virtuós (1) y ben segur que si els progressos de la Historia Natural o de la Química Orgànica han afavorit o millorat per algun vent, no l'han esvahida ni de molt a la malesa humana.

No significa axò negar les ventatges de la ciencia y la necessitat de sa difusió: lluny de tal cosa, les regonec gustosíssim, y ja sé que la beneytura res té d'envejable; pero sé també que la ilustració tota sola may fa les nacions vertaderament civilisades: y si la ilustració no s'aplega y s'acompanya ab l'educació, la embruten sempre els crims y les bestieses (2).

L'art de formar els cors ha d'esser segons Deu: axíls pobles qui no han rebuda en una forma o altra la llevor salvadora del cristianisme, viuen enfangats dins una depravació moral horrorosa: entre ells la llibertat, aquesta altíssima condició nostra, es desconeguda o trepitjada, y arreu-arreu l'homo es venut just una bestia; en tot impera el més vergonyós despotisme, y fins els afectes naturals son desfigurats per mil vilases. Y antigament, abans de la venguda de Jesús, ¿no era'l mon una clavaguera de vicis y de perversidats? ¿no ensenyaven els filosofos de Grecia y Roma la licitud del odi y del perjuri, de la comunitat de dones, de la tirania, del infanticidi y altres monstruosas infamies? Es que l'homo, sense la lley moral, es un avenc de desordes y contradiccions.

Per pujar novelles generacions dignes y culturades, s'es mester educarles ab molt d'esment: y els ministres d'aquesta funció social importantíssima son, o haurien d'esser, abans de tots, el metexos pares. A ningú primer qu'a ells los pertoca, per dret natural sacratíssim que no los pot usurpar l'Estat ni ningú, semblant funció; y ténen rigorosa obligació de cumplirla: a ells, qu'han donada vida a n'el còs, los pertoca donar també la de l'ànima, y acabar axí la seua obra.

La mare sobre tot, imatge viva d'amor y de dolsura, s'ha d'insinuar dins tots els plecs del cor de sos infants, y de tènres los ha de polir, estudiant els cayres del seu geni, evitantlos ensopegades, corregintlos ab prudencia y fentse son millor amic, de manera qu'ls fills per ella no ténguen reserves ni secrets.

L'honor y les virtuts en lloc s'aprenen tant y tant bé com dins la llar; allà han de comensar a aprende'ls petits de manetjar-se per sí metexos; y la llar es també la millor escola de patriotisme. Entre moxonies y rialles, creix y's nodreix aquest nobilíssim sentiment; y s'aferra l'esperit a n'el terror, y cobra amor a les costums y s'amara de tradició, verdadera saba dels pobles.

Clar es que en arribar a certa edat, la diversitat d'estudis y carreres obliga al jovent a volar fora del niu casolá y allunyar-se dels pares. En venir aquest cas, l'ideal suprèm no seria altre sino que la escola fos, en tot lo possible, natural continuació de la familia, y els mestres malavetjassen a tenir en ses funcions educatives el carácter de pares.

Jovensans criats ab educació forta y viril, may despujada d'afecte familiar, se troben apareyats per resistir les sodrogades de la vida; se podrán tórrecer o fer punts escapats, pero may s'enfangarán del tot: les recordances de l'infantesa brillarán sempre per ells, com estel d'auba d'una vida nova o regenerada.

Y ara, per acabament, diré quatre paraules sobre un medi educatiu poderosíssim sovint olvidat o rebutjat: me referesc a l'Art.

¿Com no ha d'esser l'art un medi educatiu, si neix del cor y va dret a n'el cor?

Cabament lo que l'art pretén, es despertar els nostros sentiments, rabetjarnos dins les puríssimes aygues de la bellesa, alzar una mica'l cap del vel qu'amaga nostra amor. Per altra banda l'art es indispensable a l'homo, está dins ell, que sent l'aspiració a lo supra-terrenal, a l'infinit.

Es incalculable el partit que s'en pot trèure d'aquesta predisposició natural. L'art afina'ls afectes humans y'ls dignifica, enlayrantnos per demunt el llot d'aquest mon: com a fill del dolor y de la bellesa nos acost a Deu, y no hi ha qui no's senta ennoblit y superior a sí meteix, després d'assaborir qualsevol gran creació artística.

No s'hauria de perdonar ni estalviar medi per estendre el gust artístic y perfeccionarlo; y si'ls muséus y galeries y monuments y coleccions d'art no son gayre possibles sino en les grans ciutats, també hi ha per bona sort certes branques de l'art, com la literatura y la música, més assequibles per tothom. Y sobre tot, la gran escola, la naturalesa, fuig del baf acubat dels centres populosos, dels caramulls de carn humana, y se complau en mostrarse, tota esplendent y pura, a n'els pobres y a n'els humils. A tothom; ric o pobre, pagés o ciutadà, se'l pot y se'l deu iniciar de bon'hora en els misteris de lo bell. ¿Per que a n'els atlòtets y nines, en lloc de ferlos confegir en llibrets insustanciais y lleigs, no los ne donen d'escullits y ben estampats, que venguen bé de mida a la seua inteligencia, y los menen per sa má, sense que s'en adonen, fins a la portalada del gran palau de la Bellesa?

Y respecte a la música, bé seria arribada l'hora de ferne agranada, per dins pobles y viles, d'aquexes bandes destrempades y renoueres, d'on sembla desterrada tota llevor de bon gust, ab son fat repertori de sonades flamenques, tan desvergonyides com mal garbades, que torcen y estravién tota bona afició y desnaturalisen el carácter. ¡Qui pogués veure'ls esvahides!

Les institucions musicals per l'estil de la benemèrita Capella de Manacor y altres consemblants: ¡vet'aquí'l medi de conrar bé y popularment la música, axecantla a n'el punt y grau que li pertoca! Elles son l'única esperansa de veure restaurades les velles melodies populars; elles les que depuren y refinan el gust del poble, y el preparen per entendre y gosar les obres dels grans mestres. ¿Pretén qualcú qu'axò no sia possible?... He sentit contar a mon respectable amic D. Andreu Pont, que en un dels primers concerts clàssics aon va assistir, a Bèlgica, se sorprengué de veure la gran sala plena d'obriers; y com manifestás la seua estranyesa, li responguéren que si no's donava música clàssica, no hi assistiria casi ningú.

¿Som noltros per ventura, musicalment, d'una rassa inferior?... L'art ha d'esser popular: l'art que no pren vida y nodriment del poble, l'art que no viu y alena dins el poble meteix, es un art sense originalitat, sense saba ni rèls: es un art mort.

Joan ALZINA Y MELIS

MOLTS ANYS

Avuy, Jaume, tu fas festa y es molts anys te vuy doná; per més bona avinentesa los t'enviy aquí estampats.

M'han dit que ja fa vuyt dies que molt fora corda vas, preparant sa gran diada, sa diada d'es téu sant.

Sé qu'has dat oli a ses portes; sé qu'has fet emblanquiná y has posades dins sa quadra ses cortines de domás.

Ahí't véren que sorties de dins es forn d'En Bauzá de comená s'ensaymada y es coxins imperials.

També ahí sa teua dona sortint de Sant Nicolau dins la Pajarita entrava y s'hi estava més d'un quart.

De concèrt y llepolies ja'n tindrás, Jaume, per llarc amb lo que ahí comenàreu y lo que't regalarán.

De bon demati a ca'téua (ja u veix com si m'hi trobás) de presents y de regalos carreró seguit será.

Es criat de ca'Dona Ayna, sa criada de Don Pau, sa cunyada, el tio, es sogres, qui més pot, t'obsequiarán.

—Din-diling! bon dia tenga, de part de Don Leonart, vat'aquí axò que li envien y li donen es molts anys.

—Diling! aquesta tortada y es quartos embetumats.

—Diling! es caxó de puros diling! es rom y es vin blanc.

Y axí, d'aquesta manera, t'aboquen tant de cabal, que ni en tota sa vuytada éts capás de darli abast.

No t'en tems y son les dotze... les dues... ¡ala a diná! parents, tothom de ca'téua y es quatre amics convidats.

Sa taula de cada dia l'has haguda d'allargá, y axí y tot vos heu d'assèure estrets y de costellam:

Tu que xales de fé siesta, tu que n'ets tan afectat, ¡bona horeta avuy t'espera en bon dia d'es téu sant!

Encara no son les quatre y comensa es seregay de parents y de visites que s'en vénen fent exam.

¿Quin remey, Jaumet, te queda, quin remey més qu'agontá fins a les onze tocades que tothom s'en sia anát?

Tothom vol brufá sa festa, tothom cerca espipellá, tothom vol empiná es colzo a excuses de dá es molts anys.

Guinavets y cuyeretes, copes y tassons y plats, torcaboques y botelles, tot va a lloure enorriat.

Aquí xèrren, allá criden, un qu'arriba, un qui s'en va, y tu:—Amèn, en vida seua, gracies, gracies... que descans.»

Es jovent, a dins sa sala, ja s'en entra alborotant; ja t'atupen es piano, ja tenim ballet armat.

De rigodons y de polkes no n'arriben a está farts, fins que ja canta es sareno, fins que bèquen ses umays.

¡A la fi, se despedexen!... a la fi, tot sol romans;

y quant sa criada puja de tancá s'entrada amb clau, llavò més a ple respíres, llavò fas un alé llarc,

y adolit t'esclames:—¡Valga que no més vé un pic cad'any!

Si a n'axò li dius fé festa, si d'axò en gaudexes tant, no't tenc, Jaume, gens d'enveja; de molt bon gust t'ho regal.

Per mí val més un'horeta de pau y tranquilidat, que tota quanta de festa en es pronòstic hi ha.

Per axò en lletra de motlo es molts anys ja t'he donats de lluny, sense aná a ca'téua, que ja't basta es maldecap.

Y suposat que avuy dia ses tarjetes s'usen tant, sa GAZETA de tarjeta aquest pic me servirá.

JAY CASOLÁ

Prop de s'antiga y rica ciutat de Àbdera, que avuy en dia li diuen Adra, a sa vorera de mar y en aquella banda en que sa terra espanyola té a s'enfront la costa d'África, hi ha una bahia ampla y arredossada de vents, que antigament fonc honrada amb so nom de Portus magnus.

Allá arribava, fa més de devuyt sigles, y en aquella terra posava es pèu es primer predicador de la veritat evangèlica en la nostra patria; y el llogaret qui's reflectia dins les tranquiles aygos d'aquell endret, fonc el primer lloc d'Espanya aon flori la fe, el primer que romanía illuminat ab la claror de la revelació cristiana.

Era l'any 19 del reinat del emperador Tiberi, quant de dins una nau de mercaders desembarcava allá un homo vestit encara amb el pobre trajo de pescador de Galilèa, gran d'estatura, d'aspecte bell y venerable. En sos ulls resplandia una estranya brillantor; armes no'n duya, sino tant sols un bordó de pelegrí; riqueses no'n tenia, havent abandonat y tot les xèrxes de son ofici: lo que duya era un tresor de fe y un llenguatge ben distint del que s'estilava en boca dels sabis de llavòrs.

Aquell pelegrí era Sant Jaume, fill del Zebedeu, humil pescador de Tiberiades: Sant Jaume, que venia a sometre a l'imperi de la Creu la nació més forta, la belicosa nació d'Hispania, que tantes vegades y durant tants d'anys gosá fer cara y resistir a l'alterosa Roma.

Ell havia vists els prodigis y patiments de son divinal Mestre; ell va veure la gloria del Tabor; ell l'acompanyava en les angoxes y tristeses de Gethsemani; ell romangué espantat ab les tenebres qu'havien anunciada la mort del Just; ell el veyá resucitat y gloriós, passats tres dies, muntarsen al cel, y havia rebut l'Esperit Sant, quedant tot ple de forsa y ardiment per anar a escampar dins els pobles més llunyadans la llevor de la nova doctrina.

L'apòstol predicava a n'els pobles d'Espanya una doctrina may sentida, fins a llavors desconeguda. Ja no hi hauria diferencia entre bárbaros y romans; el ric y el poderós ja no oprimirien més al pobre ab brutals violencies; les families romandrien lligades per suaus vincles d'amor; caurien les figures dels ídols; davant la Diana de Murvedre ja no's derramaria sanc humana, ni tampoc damunt els altars d'Hèrcules gaditá, ni les donzelles se veurien may més prostituides en els temples de la Venus de Hispalis.

La llevor apostòlica granava, floria y posava fondes rèls. De llavò ensá les glories y grandeses d'Espanya anáren sempre unides a n'el nom de Sant Jaume.

El nom del Sant Apòstol va esser el crit de guerra y de victoria durant sigles, sempre que Espanya lluytá contra'ls seus invasors; el crit de ¡Sant Jaume! fou símbol de llibertat y d'independencia, tant com durá aquella guerra contra'ls infeels, que triunfalment arribá a terme baix de les moresques arcades y torres de Granada.

A les relíquies del Sant Apòstol acudiren sempre en piadós romiatge espanyols y gents estèrnes, per implorar celestials gracies y guanyar perdons y netetjar còs y ànima de culpes. Dins la gran basilica de Compostela hi han ressonat pregaries en totes llengües, y son anats a postrars'hi de joneyons monarques y prínceps poderosos, prelats eminents, ilustres sabis. Y la nostra musa popular n'ha trètes belles cançons y codolades d'aquells devots pelegrinatges:

Ja s'en vénen, ja s'en van a Sant Jaume de Galicia...

que desde temps antics no se son interromputs may, y perduren encara avuy en dia. En mitx de les presents ruines y desolació de la patria, la legendaria devoció

(1) Brunetiére: La moralité de la doctrine évolutive.
(2) Qui vulga veure aquest punt magistralment tractat, llegesca el 2.º y 3.º article d'En Balmes sobre la civilisació.

que a Sant Jaume conserven encara els espanyols, es un consol y una esperansa. Les generacions que darrera la nostra vendrán, agraides y plenes de fe repetiran el nom del Sant Apòstol: aquest nom surarà per demunt les boyres y turbonades del error, y será sempre venerat: perque «la memoria del just será eterna, y la maledicencia no li farà temor.»

ANTONI TRIAS

Esportes, 20 de Juliol.

Cansons d'es tondre

El qui tondre va posà no té pel de grosseria, perque va di que volia bon beure y bon menjà, y bon tabac per fumà y aygordent entre dia; pero no pensà a posà un' hora per reposà com han dinat a mitx-dia.

Es hora de badà l'uy y fé sa feyna estirada perque es tondre prim agrada a dona Maria Duy.

Es tondre d'hivern es fret y mal sà p'es bestia: «Tayau ran; ja crexerá!»— diu sa de Son Lladonet.

D'es bons tonedós del mon som jo y sa gent nou sap; no més m'embarassa es cap, perque ses banyes hey son.

Val més tondre una setmana que segà un pensament: ¡saps que u trob de diferent de tocà es carts o sa llana!

Fuyes y Brots d'Historia mallorquina

1714.—Juliol 22. Varen essé arrestats y duyt a tancar dins es castell de Bellver, es cavallers don Albertí Dameto, D. Toni Poyo, D. Francesc Montaner y D. Nicolau Dameto y Simonet, perque ses séues senyores s'havien rigut des predicador, dins l'esglesia de Santa Magdalena, com demaná que resàs sen una Ave-maria per s'Archiduc Carlos, pretendent a sa corona d'Espanya.—Dia 14 d'Agost quedàren arrestats aquells cavallers, cadascun dins ca'séua.—Dia 22 los posàren en llibertat.

1715.—Juliol 22.—Gran festa a Sant Francesc celebrada p'es cavallers, en acció de gracies a Deu per haver recobrat aquest Reine a son rey Felip V, primer Borbon a Espanya. Assistiren a sa festa es cavaller D'Aspheld, es Jurats y molta noblesa ciutadana.

1721.—Juliol 5.—Mori el bisbe de Mallorca D. Antoni Estarripa. Y en cumpliment de lo ordenat sobre es massa gastar en sos enterros, no més li posàren p'es funeral un túmbol d'un sol còs amb dotze brandons, en lloc de posarnhi coranta vuyt y ferto de tres còssos, com s'era acostumat en es funerals d'alguns bisbes antecessors.

1724.—Juliol, 22 a 25.—Grans festes en tota la ciutat, per haver sortit elect Papa Benet XIII. Dia 22 es capvespre cantaren un solemne Teudeum dins Sant Domingo, y sorti professó amb totes ses comunidats religioses. En es brollador de sa clasta des convent hi havia focs artificials y los calàren foc durant sa professó.—Els altres dies hi hagué solemnes funcions d'esglesia, y alimares dalt es campanar.

1733.—Juliol 25.—Funció de toros a sa plassa des Mercat. Hi assistí s'Ajuntament y gran gentada. Es producte de sa funció se destinà a sa continuació de s'obra que feyen a la parroquia de Sant Nicolau.

1744.—Juliol 13.—Per haver resultat algunes persones mossegades de cans, se va fer crida ordenant que tothom qui'n tengués de cans, los matàs acte seguit, baix pena de 10 lliures. Dia 15 envià Capítol un avis a ca'la Ciutat que a la Seu no hi podien estar, de pudor, de tants de cans morts com havien tirats cap avall p'es Mirador. Es meiteix avis enviàren de l'Audiencia. Contestà la Ciutat que ja estaven dades ses ordes perque los enterràs en a tots es cans.

1753.—Juliol 15.—Una fragata de corsaris moros prop des cap de Calafiguera va fé presa d'un xabec mallorquí, carregat de ferro y mel. Sabuda la feta, sortiren a darli encals es Capítol Antoni Barceló y es patró Benet de la Sanc. Lo'ndemà passat, tornà es patró Benet, amb sa presa qu'ha-

via feta, d'una galiota amb 40 moretons.—Es capitá Antoni arribà lo'ndemà s'altre, diguent que s'era enconrat amb un xabec de moros: que aquests no's volguèren rendir, y los desparà una canonada, que foradant es xabec a flor d'aygo, el tirá a fons y casi tots es moros se negàren.—S'any qui vengué davant (1754) dia 3 de Juliol arribàren es mariners des xabec des patró Benet de la Sanc, des quals es moros feren presa, devés es port de Roses.

1756.—Juliol 16.—Arribaren noves de que a n'es Capítol Antoni Barceló el Rey l'havia nombrat capitá de navio; concedinli per ell tot s'import de sa darrera presa qu'havia feta, neta de tots gastos, fins y tot des de coraniena; y fent repartir de més a més 200 dobles entre es séus soldats.

CRONICA CIUTADANA

Esperit de figues

Amb atent B. L. M., mos envia el senyor Administrador de l'Aduana un avis qu'ha fet circular, referent a n'es figueralers y a n'es qui tracten de fabricar alcohol amb figues de cristiá, axí com ja ni ha d'altres qu'en fan de figues de moro.

Per complaure a D. Vicens Polo y secundar sos desitgs de que aquest avis arribi a noticia de tothom, el copiam aquí tal com l'hem rebut, sense llevar punt ni coma.

Y qui es confrare, que prenga candela:

DESTILACION DE ALCOHOLES (ESPERITS)

Habiéndose manifestado á esta Administracion por algunos cosecheros é industriales la intencion de fabricar alcoholes de higos y otros productos extraños á la uva; y con objeto de evitar perjuicios, dudas y formacion de expedientes, tanto á los que producen higos como á los que fabrican alcohol, esta Administracion previene á unos y otros lo que sigue:

1.º Los particulares y propietarios que no tengan aparatos de destilacion, pueden preparar caldos de higos avisando, antes de prepararlos, á la Aduana de Palma; y solicitarán, además, autorizacion para la extraccion, venta y conduccion, expresando las cantidades y verdadero destino de los caldos.

2.º Los destiladores que piensen adquirir dichos caldos, avisarán previamente a esta Aduana las compras de caldos concertadas; á fin de que por la misma pueda hacerse la debida comprobacion, como partida de cargo de su fabrica.

3.º Los que se propongan destilar alcohol (que no sea de vino) por cualquier método industrial, aunque sea por un sencillo alambique, deberán previamente avisarlo á esta Administracion en la forma que indica el Reglamento vigente de Alcoholes; así como la preparacion de caldos alcohólicos.

4.º No puede fabricarse alcohol industrial sin que las fabricas y aparatos sean antes visitados por el Ingeniero industrial adscrito á esta Administracion.

Y 5.º Las contravenciones á las anteriores reglas constituyen delitos de defraudacion; severamente castigados en dos procedimientos, administrativo y judicial, independientes uno de otro.

Palma 20 de Julio de 1903.—El Admor. de la Aduana, VICENTE POLO.

Sant Antoniet.—Una de ses víctimes de s'exemplament de Ciutat y d'es tirá en terra ses murades, será es desaparexe aquella esglesieta de Sant Antoniet de sa Porta.

L'art no hi perdrá gran cosa. Pero en acostarmos a Nadal, durant sa temporada de betllems, axí meteix encara n'hi haurá que l'anyorarán.

Feyna per atlotes.—A la Sala en donen, tay tirat, a ses que vulguen fé adornos y flocaudures p'es còs blanc.

Es feyna molt entretenguda y bona d'arreglar, segons notícies, y s'hi pot guanyar bon jornalet.

Y llavó un'altra ventatge també té aquexa feyna p'es còs blanc: que no mascara.

Conferencies.—Deyen es diaris, no fa gayre, que seguint sa costum anyal, s'en havien de celebrar tres de conferencies pedagògiques, sobre es millor modo d'ensenyá atlotets, sobre material escolar y sobre higiene dins ses escoles.

Per donarles estaven senyalats es dies 20, 21 y 22 d'aquest mes; y aquesta es s'hora que no n'hem sentida a dir ni una paraula sobre tals conferencies.

En canvi, ja sabem qu'es qui han de donar en es Liric ses tres que figuren en es programá de

Fires y Festes, son D. Juan Rosselló, D. Miquel S. Oliver y D. Bernat Riera.

Voldriem qu'arribàs en bon port.

Rundayes mallorquines.—Un escriptor de Praga, qu'ha estudiada y concix sa nostra llengua, ha demanada autorisació a D. Antoni M. Alcover per publicar una traducció en llenguatge txech, d'aquells tres volums que baix des títol de Aplech de Rundayes Mallorquines va trèure a llum, anys enrera.

Mossen Alcover l'ha concedida a n'aquexa llecencia, que ja no es sa primera que li demanen.

Fa devés mitx any qu'en concedí un'altra, per publicarne, de ses metexes Rundayes populars, una traducció francesa.

Vet'aquí un motiu més per arribar a s'enfront sa colecció original, publicant la resta de ses rundayes qu'En Jordi des Recó té aplegadas.

Será un bon servey, per donar més a conixer sa nostra literatura folk-lòrica.

Catedràtic mallorquí.—Desde es curs vinent, ocuparà sa cátedra de Psicologia y Llógica, a Montision, es nostro paisá D. Sebastiá Font, catedràtic qu'era de sa mateixa assignatura a s'Institut de Sevilla.

Ha permutat amb so qui u era d'aquí. Li donam s'enhorabona, y mos n'alegrariem de poderla donar també a altres catedràtics paisans y bons amics nostros qu'ara ténen sa cátedra a Instituts de fora-Mallorca.

Organista de la Seu.—Estava vacant aquest càrrec, d'ensá que D. Bernat Sales va esser nombrat organista de la Seu de Sevilla.

Ara s'es publicada sa convocatoria per oposicions, y aviat s'haurá de provehir.

Voldriem que mos surtís un bon hereu d'En Tortell.

Es picapedrers.—Van aks de barrét, aquests dies, es qui fan feyna per dins Ciutat, anant a n'es tays y obligant a aplegá ses eynes y dexá en banda a n'es qui trebayan més de nou hores.

S'autoritat hey ha hagudes de prende cartes, per evitar desordes y avalots, y a qualcuns d'es qui alborotaven s'es estat mester posarlos a s'ombra.

Ara qu'es poc, convendria posarhi retgit, y no permetre que granás sa mala llevar que per aquí puga esser arribada de Barcelona.

Gazeta Relligiosa

Sants y festes de la setmana entrant

Avuy DISSAPTE 25: ✠ St. Jaume apòstol, patró d'Espanya.

Demá DIUMENGE 26: Sta. Ayna, mare de N. Sra. Dilluns 27: St. Pantaleó metge y Sts. Aureli y Dionís mrs.

Dimars 28: LA BEATA CATALINA THOMÁS vge. (¡que'n viva Sor Tomasa—qu'es santa mallorquina!)

Dimecres 29: Sta. Marta Vge. y Sts. Eugeni y Faustí mrs.

Dijous 30: Sts. Abdon y Senen mrs. (St. Nò y St. Nè).

Divenres 31: St. Ignaci de Loyola fr. (festa a Montision). (Quart crexent.)

Dissapte 1 d'Agost: St. Pere ad-vincula y Sant Feliu mr.

Setmana cossera.

Coranthores

Dies 24, 25 y 26, a St. Miquel, a Santa Ayna.

Dies 27, 28 y 29, a sa metexa parroquia, a la Beata Catalina Thomas.

Dies 29, 30 y 31, a Montision, a St. Ignaci.

Altres funcions

Demá diumenge, a ses esglesies acostumades, ses devocions de quart diumenge de mes.

De la Pagesia

Manacor, 23.—Ses ruxades fora temps que váren caure aquests dies passats, per bona part d'aquest tème y fins devés Sant Llorens, mos haurán fet més mal que bé; com sol succehir sempre que plou en temps de garberes.

Enguany es estada molt fluída sa festa de Sant Vicens de Paul, amb motiu d'haverse beneída una figura nova d'aquest sant, que roman posada dins una capella de la parroquia.

Una cosa molt avenguda ha feta mossen Juan Aguiló prevere, componguent un himne a n'el Cor de Jesús, en bon mallorquí, perque el can-

ten en lloc d'aquell altre en foraster, que tant sovint sentim entonar dins moltes esglesies.

Ridícul era y fora de lloc, que de sa boca de tants de feèls que los costa pena pronunciar bé es castellá, surtís sempre aquella cansoneta que comensa Córason santo... amb una tonada just feta aposta per dislocar s'acent y afollar sa bona pronuncia.

Desitjós mossen Aguiló de posarhi remey, ha compostes unes estrofes consemblants, que diuen axí:

HYMNE A N'EL COR DE JESUS

CHOR

¡O Cor dolcíssim!
vos reynareu:
nostra alegria
sempre sereu!

VEUS

I

Veniu a encendre—p'els qui us fan guerra
aquí en la terra—l'amor a Deu.
Daume'l Cor vostro,—Jesus dolcíssim,
y amorosíssim—preniu el meu.

II

Font de delicias,—dolsa esperansa,
hort ont descansa—mon cor dolrós:
l'amor qui crema—dins vostra llaga
jamay s'apaga—p'el qui está amb vos.

III

Jo vos vull rebre,—Hostia abundosa,
més saborosa—que sucre y mel;
y en l'amargura—de l'agonia,
com l'hora sia,—donaume'l cel.

Lo que importa ara, es que'ls senyors rectors vicaris y capellans encarregats de festes y devocions a n'el Cor de Jesus, el fassen aprende a la gent devota, a n'aquest hymne, y ley ensenyen de cantar; esplicant a tothom lo convenient y natural qu'es cantar en mallorquí correcte, més tòst que en foraster baldufenc.

Salut vos desitja—El Corresponsal.

Binisalem, 24.—Ja que aquests dos mots de lletra no arribarán a temps de convidarvos a sa revetla de sa nostra festa, qu'es anit meteix, vos convidam per demá y passat demá; perque heu de sebre que enguany en feym tres dies de festa.

Demá dissapte: a les 5 des matí, bones sonades de música per tota la vila; a les 10 gran funció a la parroquia, a on cantarà sa Capella; a les 5, corregudes a Morveta; y a les 9, gran iluminació y música a sa Plassa, y ball per llarc, fins que ses comes no'n volrán pus.

Passat demá diumenge: dos doblés de lo meiteix, llevat de que a ses corregudes no hi haurá joyes en metálic.

¡Ala, idó, si vos determinau a venirhi!—C.

¿Voleu coure bé es menjá sense pò d'indigestió?
Beveu, idó, en acabá,
un glop d'es licor POMPÓ
qu'es de lo més fi y milló
de quants en pogueu tastá.

Derreries

—No sé que deu teni aquest rellotge meu, que cada dia, a les sis des capvespre, el trob aturat.

—No deus pensá a donarli corda.

—Sí que n'hi don, y no vol corre per cap estil.

—Ydó digues que s'haurá temut d'axó d'es picapedrers, y no vol fé sino ses nou hores de trebay.

—Ala, estudia, Juanet, no't plangues y estudia, qu'el Papa es véy.

—¡El Papa!... ¡qu'está ell de bé!

—¿Perque dius qu'está bé?

—Perque no s'haurá d'examiná p'es Setembre.

—Escolta, Lluís, ¿y qui es aquell jovensá tòrt y coix qu'acompanya Na Francisqueta?

—Es es seu futuro.

—Ydó digues qu'es un futuro... imperfecto.

Deya el sén Bieló, jayet curt de gambals:

—Voldria sebre un lloc del mon aon may ningú estás malalt ni s'hi morissen may... y totduna m'en hi anava a passarhi content y alegre es quatre dies que'm queden de vida.

TRADICIONS Y FANTASIES

NOVES POESIES DEN

MIQUEL COSTA Y LLOBERA

MESTRE EN GAY SABER

D'aquest llibre recent n'hi ha exemplars en venda en aquesta Administració: a 2 pessetes p'es suscriptors de sa GAZETA, y 2'50 p'es qui no sien suscriptors.

FERRO-CARRILS DE MALLORCA

Servey de trens de passatjers

De Palma a Manacor y Felanitx: a les 7:40 des matí; a les 2 y a les 6:25 des capvespre.
De Palma a Sa Pobla: 7:40 demati; 2:30 y 6:25 de capvespre.
De Manacor a Palma: 4 y 6:30 demati, y 5:15 de capvespre.
De Manacor a Felanitx y Sa Pobla: 6:30 demati y 5:15 de capvespre.
De Felanitx a Palma, Manacor y Sa Pobla: 6:40 demati; 12:15 y 5:25 de capvespre.
De Sa Pobla a Palma, Manacor y Felanitx: 6:55 demati; 1 y 5:25 de capvespre.

CORREÛS AL INTERIOR

Surten cada dia en diligencia, per casi totes ses viles aon no hi passa es tren, devés les 2 des capvespre. Arriben a ciutat entre 7 y 8 des matí.

VAPORS-CORREÛS

Parteixen de Palma

A Barcelona: dimars, dijous y divendres: a les 6 de capvespre (directes) y diumenges a les 5 id. (via d'Alcudia).
A Valencia: dimecres a les 9 de matí.
A Alicante: dissapte a les 6 de capvespre.
A Ervissa: dilluns a les 10 demati, dimecres a les 9 id. y dissapte a les 6 de capvespre.
A Mahó: dimars a les 6 de capvespre (directe) y dimecres a les 2 id. (via Alcudia).

Arriben a Palma

De Barcelona: dilluns, dimecres y dissapte, a les 7 demati (directe) y dijous a les 9 id. (via d'Alcudia).
De Valencia: divendres a les 10 demati.
D'Alicant: dimars a les 6 de matí.
D'Ervissa: dimars a les 6 de matí; dijous a les 2 de capvespre y divendres a les 9 demati.
De Mahó: dilluns a les 9 demati (via d'Alcudia) y dimars a les 6 de matí (directe).

TRAMVIA DE PALMA A PORTO-PI

De sa Plassa den Coll y de la Glorieta, desde les 5 y mitja des matí fins a les 9 des vespre, surt un cotxo cada 15 minuts.
De Porto-Pi a Ciutat, de les 5 des matí fins a les 8:50 des vespre partexen dos cotxos cada 15 minuts.
Tot es trajecte: 25 cént. Al Terreno, 15 id. A Sta. Catalina, 10 id. Entre estacions, 10 id.

SERVICI TELEGRÁFIC PROVINCIAL

Estació uberta a totes hores: sa de Palma no més.
Estacions ubertes de dia: Mahó, Ciutadella, Ervissa y Sóller.
De servici limitat (9 a 12 matí y 2 a 7 capvespre): Alcudia, Artá, Felanitx, Inca, Manacor, Andraig, Sóller y sa d'Alaor (Menorca).
Semáforo: Bajoli (Menorca).

ALS SENYORS METGES

DIALYSÉS GOLAZ

MEDICAMENTS VEGETALS
GRANDIÓS ÈXIT

S'ENVIAN ELS FOLLETINS DE FRANC ESCRIVINT A

J. ALDRICH G. { SANT PAU, 47
BARCELONA

TEATRO MALLORQUÍ

ELS MOLTS ANTS A D. METROBI
ES CORDÓ DE LA VILA MESTRE FORNARI
ELS GLOSADORS D'ALTRE TEMPS-ES CALSONS DE MESTRE LLUCH
SA PLAGUETA DES LLOGUÉS ES BAUL DE MADÓ BANAU
ELS DOS MESTRES DE FUSTER

y altres pessas dramátiques mallorquines, les trobareu a sa tenda den Mir-Cadena de Cort, número 11.

Perruqueria

Antoni Maura.) Higiénic y econòmic servey d'afeitá, fé la barba y tayá cabeys, amb maquina o tisora.—Perruques y postissos de tota casta, a gust y comodo de cada qual.

També hi trobareu pica de banys d'aigo dolça, freda, teba o calenta, si en está ja afeytats o tosos, vos volem fé una rabetjada per tot el cós, que vos dexará nets com una plata. Cada bany, una pesseta, amb llenzol pelut, per exugá.—¡Benhaja sa netadat, per está una persona bona y sana!

SALÓ DEN LLUC

COPINYES (Antoni Maura) n.º 14.

PAPERS quadriculats Whatman, Canson, Ingre, vegetal, ferroprussiat y altres, tots de bona classe. Imprenta y Papereria den J. Mir.—Cadena de Cort, número 11.

LLIBRES LULIANS

manuscrits o estampats: com més antics millós.—Tots es qui'n tenguen y s'en vulguen desí, que los duguen en aquesta Administració de sa GAZETA DE MALLORCA, amb nota de preu. Tendrán preferencia es manuscrits, sobre tot si son demunt plegamí.

CAPSES DE PAPÉ

y sobres per escriure, desde ses fabricacions més bones y refinades a ses classes més corrents y econòmiques, se'n ha rebuda una important remesa a sa tenda d'En J. Mir.—Cadena de Cort, n.º 11.

Articles de pell moderns y de classe superió, ja sien *tarjeters, carteres, ptaques, xigarreres, etc., etc.*, hermosos ferm y de profit, s'en ha rebuda una bona remesa a sa tenda den Mir-Administració de sa GAZETA-Cadena de Cort, 11.

Res

demuestra s'utilidad d'una cosa com s'acceptació que merex aquella cosa. Sa gran aceptación qu'han obtinguda ses **PLOMES ESTILOGRÁFIQUES** es es milló elogi que d'elles se pot fé.—A sa tenda d'articles per escriptori y dibuix den J. Mir.—Cadena de Cort, n.º 11.—n'hi ha per triá de diferentes classes y preus, totes de fabricació acreditada.

DROGUERIA Y FERRETERIA

den MIQUEL BESTARD

(Plassa de sa Cortera, 2 y 4 — carré de s'Esparteria, 1 y 3.)

En aquest establiment s'hi trobará la mayna de *Drogues y Productes químics* de tota casta.—*Eynes* per fusters, ferrers y demés menestrals.—Tota classe d'estopades, *amiantos* y demés útils per máquines de vapor.—Desincrustant marca «EXCELSIOR» únic d'admirables resultats, per no permetre gens ni mica d'incrustació a ses calderes de vapor.—Representació en aquesta provincia, de sa companyia **UNIO ESPAÑOLA D'ESPLOSIUS**: de ses noves **CAXES REGISTRADORES**, y de sa casa **WEYRAT GERMANS**, horticultors y floricultors de Valencia.

CORTERA, 2-4. — ESPARTERIA, 1-3.

NICOLAU TICOULAT
CIRUGIA-DENTISTA

Dentadures postisses, fetes y posades per un novell sistema que permet y facilita una pronuncia clara y roegar bé els aliments.
Orifica, empasta y extréu caxals y dents, sense fer gens ni mica de mal.
Preus econòmics.
PASSEIG D'ES BORN
Entrada p'es carrer d'es Peraires, n.º 102

TARJETES POSTALS

Aquests dies se'n ha rebut un nou y hermós surtit, negres y de colors, a sa tenda d'articles d'escriptori y dibuix d'En **JUSEP MIR**, CADENA DE CORT, NÚMERO 11.

També n'hi ha en blanc per dibuxarhi demunt, en vitela aposta, de diferents colors.

Calçats de moda
Esmerada confecció
SABATERIA RATIER
Carré de sa Cadena de Cort, 7 y 9.
Venta de tabacs y efectes timbrats

Impresos

Si anau darrera trabays d'imprenta garrits y primorosos, no teniu més que encarregarlos a s'imprenta d'aquesta GAZETA—Cadena de Cort, n.º 11—y quedareu ben servits.

Existencia de **LLISTES D'EMBARC Y DE REVISTA, FUYES DE SERVICI, RELACIONS D'ENTRADES Y SORTIDES A SES FONDES Y HOTELS, PLAGUETES DE LLOGUE DE CASES, TAULES DE CONTES, FACTURES, TALONARIS DE LOTERIA, ESTAMPES y ESCAPULARIS** de tota classe, etc., etc.

Prèus mòdics

GRAN TALLER
d'Escultura Religiosa

JUSEP QUIXAL

Villarrol, 50.—BARCELONA.

Especialidad en imatges de fusta per esglesies. En aquest acreditat taller se trabaya indistintament es bronzo, es marbre, sa pedra y sa fusta, construintse estatuaria monumental, tot de bon gust artistic y en condicions molt ventatjoses. S'envien notes de preus, *presupuestos* y dibuxos gratis.—Ventes en gros y a la menuda.

LA CASA SOLICITA REPRESENTANTS

Vin blanc claret: Classe fina, selecta, a mitja pesseta es litro.—Unió, 53, (entre es Mercat y es Born)

LA VINYA

Els molts anys

2

D. Metrobi

D'aquesta aplaudida y xistosa comedieta, acabada d'estampá fa pocs dies, n'hi ha exemplars per vendre a s'imprenta den J. Mir.—Cadena de Cort, n.º 11.
Preu del exemplá: 3 reals
Comprantne de 10 exemplars en amunt, se farà es 20 per cent de rebaxa.

Es suscriptó a sa GAZETA DE MALLORCA la pòren adquiri per 2 reals.

La Roqueta

FÁBRICA DE CERÁMICA ARTÍSTICA

MAJÓLICA MALLORQUINA DE LLAMBEEIGS METÁLICS

S'hi fan reproduccions de qualsevols exemplars d'algun mèrit y bellesa que se troben en aquesta illa; lo metex que objectes decoratius d'esquisit gust: columnes, jèrros y tésts per flors, jardineres, bustos moderns y variades figures modernistes.

Admet encàrrecs per fé anuncis de ratjoles, decoració de frontis, fatxades y habitacions, y tot lo demés que correspon a n'aquest ram.

Tenda y despatz de LA ROQUETA

Carrer de Sant Miquel, n.º 27 y 29

FÁBRICA: a Son Espanyolet

P OESÍES den

Thomas Forteza y Cortés

Se publicaren fa pocs mesos, amb un prólec den Miquel Costa y Llobera, pr., y un retrato del autor, en fotogravat. Formen un bell tomet en 8º, de 347 págs, estampat en bon paper de fil, verjurat, y lletra elseviriana.

N'hi ha exemplars a 3'50 ptes. a ca'n J. Mir-Cadena de Cort, 11, Administració de sa GAZETA DE MALLORCA.